

Lärarprogrammet
Fastställt av lärarberedningen 2001-05-15
Reviderad av lärarutbildningsnämnden
2001-09-26
Reviderad av lärarutbildningsnämnden
2002-05-13
Reviderad av lärarutbildningsnämnden
2003-05-12
Reviderad av lärarutbildningskansliet
2003-10-20

UTBILDNINGSPLAN

Utbildningsplan

Lärarprogrammet 140 - 180/200 poäng
(Study Programme in Education, 140-180/200)

Denna utbildningsplan gäller för studerande antagna fr o m höstterminen 2001

LÄRARPROGRAMMET, inriktning mot tidigare år; förskola, fritidshem och grundskola och senare år; grundskola och gymnasium vid Högskolan i Gävle

1 Beslut om inrättande

Högskolestyrelsen beslutade 2001-05-28 om inrättande av förnyad lärarutbildning fr o m höstterminen 2001, protkoll 2001:3.

2 Övergripande uppläggnig

Vid Högskolan i Gävle ges lärarutbildning för

- förskola, förskoleklass, fritidshem och grundskolans tidiga år, för vilket krävs minst 140 poäng
- för grundskolans senare år och gymnasieskola, för vilken krävs minst 180 poäng.

Utbildningen omfattar tre integrerade utbildningsområden: ett allmänt utbildningsområde om 60 poäng, ett utbildningsområde med en eller flera inriktningar om minst 40 poäng mot ämne eller ämnesområde och ett utbildningsområde med en specialisering om minst 20 poäng.

För undervisning och annan pedagogisk verksamhet i grundskolans senare år krävs en fördjupning om minst 60 poäng och i gymnasieskolan två fördjupningar om minst 60 poäng.

Högskolan i Gävle erbjuder en bredd i utbudet av inriktningar och specialiseringar. Studenternas val möjliggör en individuell profilering.

3 Utbildningens mål

Högskolelagen (1992:1434) anger allmänna mål för högskoleutbildning:

Den grundläggande högskoleutbildningen skall, utöver kunskaper och färdigheter, ge studenterna förmåga till självständig och kritisk bedömning, förmåga att självständigt lösa problem samt förmåga att följa kunskapsutvecklingen, allt inom det område som utbildningen avser. Utbildningen bör också utveckla studenternas förmåga till informationsutbyte på vetenskaplig nivå.

Utöver dessa anges i examensordningen (bilaga till Högskoleförordningen (2001:23) följande mål för blivande lärare:

För att få lärarexamen skall studenten ha de kunskaper och de färdigheter som behövs för att förverkliga förskolans, skolans eller vuxenutbildningens mål samt för att medverka i utvecklingen av respektive verksamhet enligt gällande föreskrifter och riktlinjer. Studenten skall vidare kunna

- omsätta goda och relevanta kunskaper i ämnen eller ämnesområden så att alla elever lär och utvecklas,
- bedöma och värdera elevers lärande och utveckling samt informera och samarbeta med föräldrar och vårdnadshavare,
- förmedla och förankra samhällets och demokratins värdegrund,
- orientera sig om, analysera och ta ställning till allmänmänskliga frågor, ekologiska livsbetingelser och förändringar i omvärlden,
- inse betydelsen av könsskillnader i undervisningssituationen och vid presentation av ämnesstoffet,
- självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och annan pedagogisk verksamhet samt delta i ledningen av denna,

- tillvarata och systematisera egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat som grund för utveckling i yrkesverksamheten,
- använda informationsteknik i den pedagogiska utvecklingen och inse betydelsen av massmediers roll för denna.

Särskilda mål för lärarutbildningen vid Högskolan i Gävle:

Lärarutbildningen vid Högskolan i Gävle syftar till att ge en god yrkesutbildning för arbete inom skolväsendet i ett samhälle i snabb förändring. Sådana förändringar berör såväl den allmänna samhällsutvecklingen som förskolan, skolan och lärararbetet. Den blivande läraren bör under utbildningstiden öva upp en förmåga till fortlöpande omprövning av tidigare lösningar.

Centralt i lärarutbildningen är att studenterna förvärvar både goda ämneskunskaper samt ett gediget didaktiskt kunnande. Med didaktiskt kunnande menas den analytiska förmågan och de konkreta färdigheter som är förutsättningar för ett gott resultat i lärararbetet. I varierande grad kräver olika former av lärararbete olika didaktiska lösningar. Det är viktigt att lärarstudenterna under utbildningen förbereder sig för att både självständigt och i lärarlagsarbete lösa sådana frågor.

Ett mål för utbildningen vid Högskolan i Gävle är studenternas förmåga att utveckla alternativa strategier för sitt kommande arbete i förskola och skola. Förmågan till kritisk reflektion och prövning av egna och andras undervisnings- och andra arbetsinsatser är härvid central, liksom förmågan att låta ämneskunskaper och didaktiska aspekter samspela, såväl i den egna bildningsprocessen som i det konkreta yrkesutövandet.

Studenterna skall under utbildningstiden erfaра olika arbetsformer. Projekt- och temaorganiserade studier och kurser samt kurser med tvärvetenskapliga perspektiv är exempel på vägar till fördjupad kunskap.

Kursexaminationen skall vara integrerad i utbildningen. Examinationen anordnas fortlöpande och/eller i slutet av en genomgången kurs. Examinationen skall tydligt visa den enskilde studentens prestationer och uppnådda kunskapsnivå. Genom att erfaра flera olika former av examination skall studenten få insikt i hur skilda kunskapsområden kan examineras.

Den förnyade lärarutbildningen innebär en ökad frihet för studenterna i valet av olika inslag av sin utbildning. Samtidigt finns bestämda mål som den blivande läraren måste uppfylla under sina studier. De blivande lärarna måste göra sådana val av kurser och arbetsuppgifter, och genomföra dessa på sådant sätt, att de under utbildningens gång uppfyller utbildningens mål. Förutom den examination som sker i anslutning till särskilda kurser ingår därför i utbildningen vid Högskolan i Gävle en examination av en samlad lärarutbildningsportfölj.¹

4 Utbildningens innehåll

Allmänt utbildningsområde

Kurserna inom allmänt utbildningsområde skall tillsammans utgöra 60 poäng. Av dessa är 10 poäng verksamhetsförlagda. Kurserna skall dels innehålla för läraryrket särskilt centrala och gemensamma kunskapsområden, dels tvärvetenskapliga studier. Kurserna inom allmänt utbildningsområde är så uppbyggda att en tydlig kunskapsutveckling skall ske under utbildningens gång. Kurserna måste läsas i en bestämd ordning, med en successivt höjd kravnivå.

Allmänt utbildningsområde 1–20 poäng inleder utbildningen. För att läsa allmänt utbildningsområde 21–40 poäng fordras att studenterna läst dels allmänt utbildningsområde 1–20, dels minst en inriktning.

Allmänt utbildningsområde 41–60 poäng avslutar studierna. Inom allmänt utbildningsområde 41–60 ingår ett didaktiskt examensarbete om 10 poäng.

Kurser som ges inom allmänt utbildningsområde framgår av en särskild bilaga.

---

¹Denna beskrives i en särskild PM.

Inriktningar

Studenter som avser att avlägga examen om minst 140 poäng skall välja en inriktning. Studenter som avser att avlägga examen om minst 180–200 poäng skall välja två inriktningar.

I varje inriktning på 40 poäng ingår verksamhetsförlagda studier om minst 10 poäng. I varje inriktnings högskoleförlagda studier ingår minst 5 poäng ämnesdidaktik.

Inom ramen den förnyade lärarutbildningen kan nya inriktningar vid behov föras in i programstrukturen. Utbudet av inriktningar vid Högskolan i Gävle fastställs årsvis i en bilaga till denna utbildningsplan.

Specialiseringar

Som specialisering kan studenterna i princip välja alla kurser som ges vid Högskolan i Gävle och vid andra lärosäten. Val skall ske av en eller flera specialiseringar om vardera minst 20 poäng.

Specialiseringarna kan väljas så att utbildningens inriktning breddas eller fördjupas. För den som tänker sig en examen mot grundskolans senare år måste en specialisering utgöras av en

fördjupning inom en inriktning (det vill säga fortsatta studier inom samma ämne/ämnesområde).

För den som tänker sig en examen mot gymnasieskolan måste två specialiseringar väljas som fördjupning.

Verksamhetsförlag del

Verksamhetsförlagda studierna genomförs både inom allmänt utbildningsområde (10 p), och inom varje inriktning (10p vardera). Den verksamhetsförlagda delen består dels av fältstudier (40%) och praktiskt lärararbete (60%). Fältstudierna kan utgöras av verksamhetsbesök, observationer, intervjuer etc. Praktiskt lärararbete utgörs av övning i undervisning och annat lärararbete med direkt anknytning till undervisning. I en särskild PM beskrivs mer ingående formerna och organisationen för verksamhetsförlagd del av utbildningen. I övrigt se respektive kursplaner.²

Examensarbetet

Examensarbetet utförs under Allmänt utbildningsområde 3. Studenten väljer om arbetet skall utföras på B eller C-nivå. Det skall vara möjligt för alla studenter att nå en C-nivå genom de val studenten gör under sin utbildning. Examensarbetet skall ha relevans för lärararbete och utförs antingen i ett ämne med didaktisk inriktning, didaktik eller i pedagogik med didaktisk inr

---

²Högskolans samarbete med partnerskolor regleras av ett särskilt kontrakt.

5 Strukturplan för lärarutbildningen vid Högskolan i Gävle

Följande alternativ till uppläggning av studiegången finns inom lärarutbildningen vid Gävle.³

Tidigarelärare		
	Höst	Vår
	Allmänt utbildningsområde 1	Inriktning 1
	Inriktning 1	Allmänt utbildningsområde 2
	Specialisering 1	Specialisering 2
	Allmänt utbildningsområde 3	

Tidigarelärare		
	Höst	Vår
	Allmänt utbildningsområde 1	Inriktning 1
	Inriktning 1	Specialisering 1
	Specialisering 2	Allmänt utbildningsområde 2
	Allmänt utbildningsområde 3	

Senarelärare/Gymnasielärare		
	Höst	Vår
	Allmänt utbildningsområde 1	Inriktning 1
	Inriktning 1	Allmänt utbildningsområde 2
	Inriktning 2	Inriktning 2
	Specialisering 1	Specialisering 2
	Allmänt utbildningsområde 3	

Senarelärare/Gymnasielärare		
	Höst	Vår
	Allmänt utbildningsområde 1	Inriktning 1
	Inriktning 1	Allmänt utbildningsområde 2
	Specialisering 1	Inriktning 2
	Inriktning 2	Specialisering 2
	Allmänt utbildningsområde 3	

Senarelärare/Gymnasielärare		
	Höst	Vår
	Allmänt utbildningsområde 1	Inriktning 1
	Inriktning 1	Inriktning 2
	Inriktning 2	Allmänt utbildningsområde 2
	Specialisering 1	Specialisering 2
	Allmänt utbildningsområde 3	

Senarelärare/Gymnasielärare		
	Höst	Vår
	Allmänt utbildningsområde 1	Inriktning 1
	Inriktning 1	Specialisering 1
	Inriktning 2	Inriktning 2
	Specialisering 2	Allmänt utbildningsområde 2
	Allmänt utbildningsområde 3	

³Gäller när studierna omfattar 140 resp 180 p.

6 Behörighet

Behörigheter för antagning 2001/2002

Dispens från behörighetskrav för förnyade lärarutbildningen lämnas för de ämnen som tillkommit (**fet** stil nedan) vid Högskoleverkets beslut den 20 december 2000 och som gäller från och med antagningen 2001/2002. Dispensen tillämpas enbart vid antagningen hösten 2001. Från 2002 gäller angivna behörighetskrav för samtliga sökanden.

Lärarutbildning inriktning förskola och naturvetenskap/teknik, 140 poäng

Förutom grundläggande behörighet krävs kunskaper motsvarande standardbehörighet G.11. + Nk A dvs Sv B/Sv2 B, **En B**, Sh A, **Ma A** och Nk A. Sökande med avgångsbetyg från treåriga yrkestekniska linjer eller från Ba, Du, Et, Fo, Jo, Pr, Sb, Te, Tr och Ve medges dispens från kravet i samhällskunskap.

Lärarutbildning inriktning grundskolans senare år, Ma-No, även distans, 180 poäng

Förutom grundläggande behörighet krävs kunskaper motsvarande standardbehörighet G.16 dvs Sv B/Sv2 B, En B, **Sh A**, Ma D, Fy B, Ke B och Bi B.

Lärarutbildning inriktning grundskolans senare år, Sv-Eng/Hi/Re, 180 poäng

Förutom grundläggande behörighet krävs kunskaper motsvarande standardbehörighet G.13 dvs Sv B/Sv2 B, En B, Sh A, Ma B och Hi A

Lärarutbildning inriktning grundskolans tidigare år, Ma-No, även distans, 140 poäng

Förutom grundläggande behörighet krävs kunskaper motsvarande standardbehörighet G.15 dvs Sv B/Sv2 B, En B, **Sh A**, Ma D, Hi A, Fy B, Ke A och Bi A.

Lärarutbildning inriktning grundskolans tidigare år, Sv-So, 140 poäng

Förutom grundläggande behörighet krävs kunskaper motsvarande standardbehörighet G.12 dvs Sv B/Sv2 B, En B, Sh A, Ma C, Nk B och Hi A.

Lärarutbildning inriktning gymnasieskolan, Ma-Fy Ma-Bi, 180/200 poäng

Förutom grundläggande behörighet krävs kunskaper motsvarande standardbehörighet G.11. + högsta kurs/etapp i aktuella ämnen dvs Sv B/Sv2 B, **En B**, **Sh A** + Ma E/etapp 4 och Fy B alternativt Bi B

Lärarutbildning inriktning gymnasieskolan, Sv-Eng, 180/200 poäng

Förutom grundläggande behörighet krävs kunskaper motsvarande standardbehörighet G.11. + högsta kurs/etapp i aktuella ämnen dvs Sv B/Sv2 B, En B, **Sh A**, **Ma A**.

Lärarutbildning inriktning gymnasieskolan, Sv-Hi, 180/200 poäng

Förutom grundläggande behörighet krävs kunskaper motsvarande standardbehörighet G.11. + högsta kurs/etapp i aktuella ämnen dvs Sv B/Sv2 B, **En B**, **Sh A**, **Ma A** + Hi B/etapp 2.

Lärarutbildning inriktning gymnasieskolan, Sv-Re, 180/200 poäng

Förutom grundläggande behörighet krävs kunskaper motsvarande standardbehörighet G.11. + högsta kurs/etapp i aktuella ämnen dvs Sv B/Sv2 B, En B, Sh A, Ma A + Re B

Lärarutbildning inriktning specialpedagogik mot förskola, grundskolans tidigare och senare år, 140/180 poäng

Förutom grundläggande behörighet krävs kunskaper motsvarande SvB/Sv2 B, En B, Sh A, Ma C, Nk B (alt. Fy A, Ke A, Bi A) och Hi A.

7 Betyg

För kurser som ges efter 2001-09-26 gäller: Betyg sätts enligt en tregradig skala.

För kurser som ges före 2001-09-26 gäller: Institutionen avgör om betyg sätts enligt en tregradig skala eller inte. Se resp. kursplan

Poängtal för fortsatta studier

En student, som inför ett nytt läsår är underkänd på kurser om 15 poäng eller mer, får inte fortsätta på nya kurser förrän vederbörande godkänts på de underkända kurserna.

8 Avrådan

En student kan avrådas från vidare studier på grund av att vederbörande bedöms ha bristande lämplighet för läraryrket. Vid avrådan skall studenten beredas möjlighet att med studievägledaren diskutera alternativa utbildningar.

9 Examen

Lärarexamen
Bachelor/Master of Education

10 Examensbevis

En student som uppfyller fordringarna för examen skall på begäran erhålla examensbevis.
Av examensbeviset skall framgå

- uppnått poängtal för examen
- vilka inriktningar och specialiseringar som ingått i utbildningen
- betyg och poängtal för avklarade kurser, datum för betyg
- examensarbetets titel för vilken undervisning eller verksamhet utbildningen är avsedd

Bilaga 1 till utbildningsplanen

Den verksamhetsförlagda delen
i lärarutbildningen
vid
Högskolan i Gävle
med början ht 2001

Fastställd av Lärarutbildningsnämnden (LuN)
2001-11-27

Innehållsförteckning	sid
Inledning	3
Den verksamhetsförlagda utbildningen	4
Organisation av den verksamhetsförlagda utbildningen	4
- Partnerskolor	4
- Ramavtal	4
- Samverkansavtal	5
- Lokal samordnare i kommunen	5
- Rektor/motsvarande	5
- Lokal lärarutbildare	5
- Studenten	6
- Högskolans lärarutbildare/kursansvarig	6
- Examination	6
Forskning och utvecklingsarbeten	7
Konferenser/seminarier/föreläsningar	7
Grundkurs för lokala lärarutbildare	7
Ersättning	7
Försäkring	8
Kvalitetsansvar	8
Kansli för lärarutbildning	8
Pedagogiskt utvecklingscentrum i Gävleborg	9
Ordförklaringar	10
Bilagor 1 – 3	

Inledning

Denna PM gäller de studenter som börjat sin lärarutbildning vid Högskolan i Gävle höstterminen 2001. Den är avsedd att fungera som stöd för studenten, lokala lärarutbildare, rektor, lokal samordnare samt högskolans lärarutbildare under genomförandet av den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen.

Lärarutbildare är både de lärare som arbetar på högskolan inom lärarutbildningens alla inriktningar och specialiseringar samt de lärare inom fritidshem, förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning, som ingår i lärarutbildningen.

Enligt Riksdagens beslut i oktober 2000 utvecklar Högskolan i Gävle (HiG) en förnyad utbildning som innebär stora valmöjligheter. Studenterna kan välja mellan följande inriktningar: förskola, grundskolans tidigare respektive senare år samt gymnasieskola/vuxenutbildning. Inom grundskole- och gymnasieläroinriktningarna finns alternativ riktade mot olika ämnesområden:

Inriktningen mot

- grundskolans tidigare år: matematik-naturvetenskap respektive svenska- samhällsvetenskap
- grundskolans senare år: matematik-naturvetenskap respektive svenska - engelska/historia/religion
- gymnasielärarutbildningen: matematik – fysik/ biologi respektive svenska – engelska/historia

Inriktningen mot förskolan: naturvetenskap-teknik

Följande inriktningar bedrivs också i distansform: grundskolans tidigare respektive senare år: matematik – naturvetenskap

Studiegången i de olika inriktningarna framgår av bilaga 1.

November 2001

Annika Elm

Agneta Norlén

Margareta Bäckström

Den verksamhetsförlagda utbildningen

Den verksamhetsförlagda utbildningen är ett samarbete mellan HiG och de kommuner som tar emot studenter. Lärarutbildningen är en akademisk yrkesutbildning där verksamhetsförlagd utbildning knyts ihop med studier i såväl ämnesdidaktik som enskilda ämnen. Målet är ett självständigt och reflekterande yrkesutövande.

Den verksamhetsförlagda utbildningen är av två slag:

Övning i praktiskt lärararbete under sammanhängande perioder inom kurser i dels allmänt utbildningsområde, dels varje inriktning.

Fältstudier med inriktning ”verksamheten som studieobjekt”. Under denna arbetar de studerande med olika undersökningar av skolan och lärararbetet. Innehållet kan variera beroende på kursernas karaktär. Det kan handla om observationer, intervjuer, auskultation, studiebesök mm. Undersökningarna anknyter till olika kursers innehållsliga tema och utgör ett centralt led i bearbetningen av utbildningens innehåll.

Organisation av den verksamhetsförlagda utbildningen

- Partnerskolor

En av de bärande idéerna bakom partnerskolesystemet är att studenten befinner sig vid samma partnerskola under hela sin utbildningstid. Samarbetet mellan HiG och partnerskolan syftar till att skapa goda förutsättningar för att utbilda kvalificerade lärare för skolan. Verksamhetsförlagd utbildning är en starkt integrerad del av lärarutbildningen.

HiG har tecknat avtal angående partnersamverkan med följande kommuner:

- Bollnäs	- Ljusdal	- Söderhamn
- Gävle	- Nordanstig	- Tierp
- Hofors	- Ockelbo	- Älvkarleby
- Hudiksvall	- Ovanåker	- Sandviken

Samarbete finns även med kommuner på andra platser i Sverige. Det samarbetet berör studenter som valt att läsa lärarutbildningen på distans.

- Ramavtal

Mellan de kommuner som tar emot lärarstudenter och HiG har tecknats ett generellt avtal, som gäller alla för lärarutbildningen aktuella skolformer: fritidshem, förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning. Bilaga 2

- Samverkansavtal

Samverkansavtal är ett hängavtal till ramavtalet. I samverkansavtalet specificeras det som gäller förhållandet mellan en enskild kommun och HiG och som inte gäller generellt. I augusti 2001 finns ett sådant mellan Tierps kommun och Högskolan.

- Lokal samordnare i kommunen

- planerar i samråd med högskolans organisation för studentens placering
- samråder med rektor/motsvarande innan denna/denne utser lokal lärarutbildare för aktuella verksamhetsförlagda perioder
- håller kontakt med studenter, lokal lärarutbildare och högskolans organisation angående den verksamhetsförlagda utbildningens genomförande
- ansvarar för uppföljning av studentens utvärdering efter avslutad verksamhetsförlagd period. Bilaga 3

- Rektor/motsvarande

- utser lokal lärarutbildare i samråd med lokal samordnare för aktuella verksamhetsförlagda perioder
- ansvarar för att studenten får en helhetsbild av skolans verksamhet, dess ledning och organisation
- uppmuntrar studenten att göra sitt examensarbete med utgångspunkt i förhållanden vid partnerskolan/-or

- Lokal lärarutbildare

- tar med studenten i hela lärararbetet
- ansvarar för studentens övning i praktiskt lärararbete:
  - diskuterar undervisningens/verksamhetens mål och syfte
  - planerar undervisningen/verksamheten tillsammans med studenten
  - diskuterar genomförandet
  - utvärderar undervisningen tillsammans med studenten
  - delar vardagsupplevelser och erfarenheter med studenten
  - ger studenten stöd, uppmuntran och förståelse
  - avsätter regelbundet tid för samtal och reflektion där studenten får respons
- ger råd och stöd vad gäller studentens fältstudier
- lämnar underlag för examination av studenten inför betygskonferens
- deltar i de för lokala lärarutbildare anordnade seminarier och konferenser vid HiG, när så är möjligt
- utvärderar kursen tillsammans med studenten och lärarutbildare vid HiG

- **Studenten**

- tar kontakt med sin lokala lärarutbildare i god tid inför den verksamhetsförlagda utbildningen
- planerar den verksamhetsförlagda utbildningens utförande tillsammans med lokal lärarutbildare, högskolans lärare och övriga studenter inom samma partnerskola
- genomför den verksamhetsförlagda utbildningen enligt kursens intentioner
- ansvarar för att egna lektioner och arbetsområden i ökande omfattning under utbildningstiden
- följer den lokala lärarutbildarens arbetstider och deltar i möjligaste mån i lärarens alla arbetsuppgifter
- planerar fältstudier i samråd med högskolans lärare och lokal lärarutbildare
- tar ansvar för och vårdar relationen till sin partnerskola under utbildningstiden
- lämnar utvärderingsblankett till lokal samordnare i kommunen
- är den sammanhållande länken mellan HiG och partnerskolan
- fullföljer sitt examensarbete i möjligaste mån vid partnerskolan
- ska känna till rådande sekretessdokument

All information till studenter som rör den verksamhetsförlagda delen, anslås på anslagstavlan hus 31, plan 3, HiG.

- **Högskolans lärarutbildare/kursansvarig**

- planerar den verksamhetsförlagda utbildningens genomförande tillsammans med studenten och lokal lärarutbildare
- upprätthåller kontakt med partnerskolan
- förlägger, när så är möjligt, utbildningsinslag i kurserna till partnerskolan, där även skolans pedagogiska personal kan delta
- informerar lokal lärarutbildare om kursens innehåll och syfte
- utformar underlag för examination till lokal lärarutbildare samt inhämtar detta inför examination av studenten
- utvärderar kursen tillsammans med studenten och lokal lärarutbildare
- informerar om och bjuder in lokal lärarutbildare till seminarier och föreläsningar
- rekommenderar studenten att göra sitt examensarbete inom partnerskolan
- skapar och underhåller nätverk med lokala lärarutbildare

- **Examination**

Bedömning av studentens insats görs på grundval av såväl den verksamhetsförlagda utbildningen som studentens prestationer i den högskoleförlagda delen av utbildningen. Betyg sätts på hel kurs. Examinator är alltid lärare på högskolan. För att kunna sätta betyg på hel kurs måste olika moment inom kursen vägas samman. Den verksamhetsförlagda utbildningen kan utgöra dels moment i kurser, dels hel kurs inom en inriktning. Lokala lärarutbildare skall därför delta i examinationen av studenterna. Detta sker inte genom betygssättning utan de lokala lärarutbildarna ska värdera studentens insatser i olika avseenden. Examinationsunderlaget diskuteras tillsammans med studenten och skrivs under av såväl berörd lokal lärarutbildare som studenten själv.

Examinationsunderlagen samlas in av de i kursen berörda lärarna vid högskolan och används som underlag vid examinationen i slutet av kurser.

Forskning och utvecklingsarbete

Högskolan har ett särskilt ansvar för stöd till partnerskolan vad avser kompetensutveckling och skol-utveckling. I detta ingår även forskning och spridning av forskningsresultat. Kontakten för detta går via Pedagogiskt utvecklingscentrum Gävleborg (PUX).

I de fall Högskolans lärare blir engagerade i mera omfattande utvecklings- eller forskningsprojekt ersätts denna insats av partnerskolan/kommunen.

Studenten bör stimuleras att ta del av och aktivt delta i pågående forskning och utvecklingsarbete till ömsesidig nytta för partnerskolan och studenten, t.ex. i examensarbetet

Konferenser/seminarier/föreläsningar

Lokala lärarutbildare bjuds in till för lärarutbildningen aktuella konferenser/seminarier/föreläsningar när sådana hålls på HiG eller arrangeras av HiG på annan ort.

Informationskonferens minst en gång per år för dels kommunala samordnare, dels lokala lärarutbildare. Nyheter och förändringar presenteras och diskuteras.

Därutöver hålls konferenser vid behov.

Betygs- och utvärderingskonferens i slutet av varje termin där övning i praktiskt lärararbete ingår. Konferensen vänder sig till lokala lärarutbildare, kursansvarig och HiG:s lärare i kursen.

Kursseminarium i anslutning till aktuell kurs inom den verksamhetsförlagda utbildningsdelen. Seminariet vänder sig till studenter, lokal lärarutbildare, kursansvarig och HiG:s lärare.

Verksamhetsseminarium, om så är möjligt, inom partnerskolan. Seminariet vänder sig till studenter. Person/-er inom partnerskolan ansvarar.

Grundkurs för lokala lärarutbildare

HiG erbjuder en grundkurs för lokal lärarutbildare, omfattande 5 poäng. Kursen syftar till att skapa god beredskap hos kursdeltagaren att fullgöra uppdraget som lokal lärarutbildare inom HiG:s lärarutbildning.

Ersättning

Ersättning utgår till kommunen med 545 kr per student och femdagarsvecka. För första terminens lärarstudenter utbetalas ersättning för det antal studenter som Högskolan beställt av kommunen senast den 1 oktober.

Ersättningen avser partnerskolans utbildningsansvar i samband med delen ”övning i praktiskt lärararbete” under de verksamhetsförlagda studierna.

Varje kommun kommer i sin tur överens med sin personal om ersättningen för arbetsinsatsen i samband med den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen.

Ersättning, betalas terminsvis i efterskott.

Försäkring

Från den 1 juli 2000 finns det en personskadeförsäkring hos Kammarkollegiet för studenter vid de statliga universiteten och högskolorna. Försäkringen gäller i Sverige. Den gäller under skoltid och under direkt färd mellan bostaden och den plats där skoltiden tillbringas.

Med skoltid avses

- all tid inom högskolans lokaler och område utom när vistelsen där är föranledd av en aktivitet av fritidskaraktär ordnad av någon annan än högskolan, samt
- all annan tid då studenten deltar i verksamhet i högskolans regi.

"Verksamhet i högskolans regi" kan vara exkursioner, av högskolan förmedlat verksamhetsförlagd utbildning utan anställning eller distansstudier som anordnas av högskolan i ett studiecenter. Läs mer om försäkringen på

<http://www.hig.se/studadm/studhalsa/skadeforsakr.htm>

Kvalitetsansvar

HiG ansvarar för att det sker en kontinuerlig uppföljning och utvärdering av den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen.

Kansliet för lärarutbildningen

Kansliet finns i Oden (hus 21) våning 3

Bengt Schüllerqvist, chef . tel: 026 - 64 86 62 e-post: bsc@hig.se

Carina Franzon, administratör, tel: 026 - 64 89 68 e-post: cfn@hig.se

Elisabeth Björklund, P-inst., tel: 026 - 64 85 53 e-post: ebd@hig.se
Programansvarig för Barn- o Undomspedagogiska programmet och utbildningsledare inom den förnyade lärarutbildningen. Ansvarig för termin 1.

Annika Elm, P-inst., tel: 026 - 64 85 45 e-post: ane@hig.se
Programansvarig för grundskolläraryrket 1-7 Ma-No, SV-So och utbildningsledare inom den förnyade lärarutbildningen, verksamhetsförlagd del.

Roy Nilsson, N-ins., tel: 026 - 64 87 60 e-post: rnn@hig.se
Programansvarig för grundskolläraryrket 4-9 Ma-No, gymnasieläraryrket Ma-Bi, Ma-Fy och utbildningsledare inom den förnyade lärarutbildningen. Ansvarig för termin 2.

Eva Kellner, N-inst. tel: 026- 64 87 50 e-post: ekr@hig.se
Utbildningsledare med särskilt ansvar för distansutbildning inom den förnyade
lärarutbildningen.

Carin Röjdalen, H-S-institutionen tel: 026 - 64 88 56 e-post: crn@hig.se
Programansvarig för grundskolläraryrket 4-9 Sv-En/Hi/Re.

Alan Shima, H-S-institutionen tel: 026 - 64 88 53 e-post: asm@hig.se
Programansvarig för gymnasieläraryrket Sv-En, Sv-Hi.

Annica Gullberg tel: 026 – 64 86 27 e-post: agg@hig.se
Bitr programansvar för distansutbildning med inriktning mot grund-
skolans tidigare resp senare år med Ma-No.

Agneta Norlén tel: 026- 64 84 13 e-post: ann@hig.se
Ansvarar för verksamhetsförlagd utbildning med gymnasieläroinriktning

Harry Berg, tel: 026 - 64 85 56, e-post: hbg@hig.se
Ansvarsområde: Fritidspedagogutbildning

Ingegerd Gudmundsson , P-inst., tel: 026 – 64 85 61, e-post: ing@hig.se
Ansvarsområde: Praktiskt-pedagogiska utbildningar 40 poäng.

Monica Martinsson, P-inst., tel: 026- 64 85 65, e-post: mmn@hig.se
Ansvarsområde: Samordnare av verksamhetsförlagd del i förskolan

Arne Sjölander, P-inst., tel: 026- 65 86 79, e-post: asr@hig.se
Ansvarsområde: Samordnare för distansprogram G 1-7

Ann-Rita Åsaker, P-inst., tel: 026- 64 82 53, e-post: aar@hig.se
Ansvarsområde: Samordnare för skolförlagd verksamhet G1-7 och G 4-9

Pedagogiskt utvecklingscentrum i Gävleborg

PUX , Pedagogiskt utvecklingscentrum Gävleborg: kommunernas och högskolans
samarbetsorgan vad gäller uppdragsutbildning för förskola, fritidshem och skola

Margareta Bäckström, samordnare tel: 026 – 64 89 94, e-post: mbo@hig.se

Martin Persson, projektledare Lärix tel: 026 – 64 84 1 e-post: mpo@hig.se

Margareta Esseen, projektledare Lärix tel: 026 – 13 84 50
e-post: margareta.esseen@lanx.amv.se

Ordförklaringar

Allmänt utbildningsområde

Kurser dels i för läraryrket särskilt centrala och gemensamma kunskapsområden, dels tvärvetenskapliga. Sammanlagt 60 poäng varav 10 poäng utgör verksamhetsförlagd utbildning.

Blackboard

Plattform som används i kommunikationen mellan studenter och lärarutbildare

Examinationsansvar

Högskolans i Gävle (HiG) lärare har examinationsansvaret. Den lokala lärarutbildarens synpunkter utgör en viktig grund

Fadderansvar

Fadderansvaret ser olika ut i de olika kommunerna. Det konkreta innehållet utformas på partnerskolan. Ansvar innebär underlättande för studenten att upprätthålla en kontinuerlig kontakt med partnerskolan under hela utbildningstiden

Forskning och utvecklingsarbete

Student bör stimuleras att ta del av samt aktivt delta i pågående forskning och utvecklingsarbete till ömsesidig nytta för partnerskolan och studenten i t.ex. examensarbete

Fältstudier

Verksamhetsbesök, observationer, intervjuer m.m. på partnerskolan. Uppgifter ges av lärare på HiG. Fyra veckor inom varje verksamhetsförlagd utbildningsperiod.

Inriktning

Student väljer åldersgrupp/ämnesområden för sin utbildning. Utbudet av inriktningar fastställs årsvis. Student som avlägger examen med 140 poäng har en inriktning. Student som avlägger examen med 180-200 poäng har två inriktningar. I varje inriktning ingår 10 poäng verksamhetsförlagd utbildning.

Lokal lärarutbildare

Lärare som utsetts av rektor eller motsvarande efter samråd med HiG (och som genomgått utbildning för lokala lärarutbildare?).

Lokal samordnare

Den person/de personer som *inom kommunen* ansvarar för kontakterna med högskolan. Ansvarar främst för placering av lärarstudenter. Ansvarsområdet kan se olika ut i olika kommuner.

Mentorsgrupp

Studentgrupper som träffas under ledning av en av HiG:s lärarutbildare (mentor)

Nätverk i undervisningsämnen

Nätverk mellan lokala lärarutbildare och högskolans dito. Högskolan ansvarar för att nätverken kommer till stånd och upprätthålls

Partnersamverkan

Samverkan mellan kommuner och Högskolan i Gävle vad gäller lärarutbildningen
Reglerat i ett ramavtal

Partnerskola

Enskild skola, skolområde eller kommun beroende på kommunens storlek och/eller skolorganisation

Portföljmetod

Metod för student att dokumentera sina arbetsprodukter på väg mot lärarexamen

PUX

Rådgivande organ och partner i frågor om partnerskolornas kompetensutveckling och skolutveckling

Ramavtal

Avtal mellan kommunen och HiG om att utbilda lärarstudenter inom ramen för verksamhetsförlagd utbildning. Ser likadant ut för alla kommuner som undertecknat avtalet.

Skola

Fritidshem, förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning

Samverkansavtal

Avtal som hör ihop med ramavtalet, men som berör det specifika förhållandet mellan den enskilda kommunen och HiG

Specialisering

Studentens val av breddning eller fördjupning. Varje specialisering skall innehålla minst 20 poäng.

Studentgrupp

En sammanhållen grupp studenter med olika inriktningar.

Utbildning för lokala lärarutbildare

Högskolan erbjuder genom PUX varje år en grundkurs om 5 p för dem som skall/vill vara lokala lärarutbildare

Utbildningsansvar

Lokal lärarutbildare har utbildningsansvar under verksamhetsförlagd del med övning i praktiskt lärararbete

Högskolans lärarutbildare har utbildningsansvar under fältstudieperioder

Utbildningsledare

Den person/De personer som *på högskolan* bl.a. ansvarar för kontakterna med kommunerna vad gäller studenterna

Utvärdering

Utvärdering av den verksamhetsförlagda utbildningen sker på flera plan. En övergripande utvärdering ansvarar högskolan för

Verksamhetsförlagd utbildning

Utbildning om 10 poäng i dels allmänt utbildningsområde, dels varje inriktning. Består av fältstudier och övning i praktiskt lärararbete.

Övning i praktiskt lärararbete

Den del av verksamhetsförlagd utbildning där lokal lärarutbildare undervisar student och student befinner sig i undervisningssituation tillsammans med elever. Sex veckor inom varje verksamhetsförlagd utbildningsperiod.

Strukturplan för lärarutbildningen vid Högskolan i Gävle

Följande alternativ till uppläggning av studiegången finns inom lärarutbildningen vid Gävle.⁴

Tidigarelärare		
	Höst	Vår
	Allmänt utbildningsområde 1	Inriktning 1
	Inriktning 1	Allmänt utbildningsområde 2
	Specialisering 1	Specialisering 2
	Allmänt utbildningsområde 3	

Tidigarelärare		
	Höst	Vår
	Allmänt utbildningsområde 1	Inriktning 1
	Inriktning 1	Specialisering 1
	Specialisering 2	Allmänt utbildningsområde 2
	Allmänt utbildningsområde 3	

Senarelärare/Gymnasielärare		
	Höst	Vår
	Allmänt utbildningsområde 1	Inriktning 1
	Inriktning 1	Allmänt utbildningsområde 2
	Inriktning 2	Inriktning 2
	Specialisering 1	Specialisering 2
	Allmänt utbildningsområde 3	

Senarelärare/Gymnasielärare		
	Höst	Vår
	Allmänt utbildningsområde 1	Inriktning 1
	Inriktning 1	Allmänt utbildningsområde 2
	Specialisering 1	Inriktning 2
	Inriktning 2	Specialisering 2
	Allmänt utbildningsområde 3	

Senarelärare/Gymnasielärare		
	Höst	Vår
	Allmänt utbildningsområde 1	Inriktning 1
	Inriktning 1	Inriktning 2
	Inriktning 2	Allmänt utbildningsområde 2
	Specialisering 1	Specialisering 2
	Allmänt utbildningsområde 3	

Senarelärare/Gymnasielärare		
	Höst	Vår
	Allmänt utbildningsområde 1	Inriktning 1
	Inriktning 1	Specialisering 1
	Inriktning 2	Inriktning 2
	Specialisering 2	Allmänt utbildningsområde 2
	Allmänt utbildningsområde 3	

⁴Gäller när studierna omfattar 140 resp 180 p.

AVTAL

Ramavtal för samverkan mellan lärarutbildningen vid Högskolan i Gävle och kommunens skolor⁵

Syfte

§ 1. Syftet med partnersamverkan mellan Högskolans lärarutbildning och kommunens skolor är att skapa goda förutsättningar för att utbilda kvalificerade lärare för skolan. Samverkan syftar också till att befrämja forsknings- och utvecklingsarbeten i skolan och stödja kompetensutveckling av skolans personal.

Kommunens ansvar

§ 2. Lärarstudent knyts till en partnerskola⁶ under sin utbildnings första terminen. Med partnerskola avses en skola som omfattas av avtal med Högskolan om aktiv medverkan i lärarutbildningen.

Partnerskolan har ett *fadderansvar* under studentens hela utbildning. Fadderansvaret syftar till att underlätta för den studerande att upprätthålla en regelbunden kontakt med partnerskolan. Fadderansvarets konkreta innehåll utformas lokalt på partnerskolan.

§ 3. Under studentens verksamhetsförlagda studier har partnerskolan ett *utbildningsansvar*. Utbildningen preciseras i kursplaner. Ansvar för den verksamhetsförlagda utbildningen handhas av en särskild utsedd lokal lärarutbildare i samverkan med Högskolans lärarutbildare. Den verksamhetsförlagda delen består dels av övning i praktiskt lärararbete, dels av fältstudier. Den lokala lärarutbildarens undervisningsansvar gäller övning i praktiskt lärararbete under sex av tio veckors verksamhetsförlagd utbildning inom det allmänna utbildningsområdet. Det samma gäller respektive inriktning. Ansvar för fältstudier utgörs huvudsakligen av råd och stöd under de resterande fyra veckorna inom dels det allmänna utbildningsområdet, dels inriktning.

§ 4. Lokal lärarutbildare utses av rektor eller motsvarande efter samråd med Högskolan. Till lokal lärarutbildare utses endast lärare med relevant lärarutbildning. I första hand utses lärare, som genomgått Högskolans grundläggande utbildning för uppgiften som lokal lärarutbildare.

§ 5. Lokala lärarutbildare inom partnerskolan skall i nära samverkan med Högskolans lärarutbildare undervisa⁷, handleda och medverka vid examinationen av lärarstudenter.

§ 6. Partnerskolans ledning skall bidra i undervisningen av lärarstudenten om skolans ledning och organisation.

---

⁵ Med skola avses i fortsättningen fritidshem, förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning

⁶ Med partnerskola kan även avses skolområde eller kommun

⁷ Undervisa under den verksamhetsförlagda delen av utbildningen

§ 7. Kommunen ansvarar för att förteckningen över lokala lärarutbildare hålls aktuell.

§ 8. Kommunen svarar för att ett avtal upprättas som reglerar villkoren för att utföra uppdraget som lokal lärarutbildare. Avtalet skall vara väl känt.

Högskolans ansvar

§ 9. Högskolan har ett särskilt ansvar för partnerskolan, som rådgivare och som partner i frågor om kompetensutveckling samt skolutveckling. Högskolans ansvar handhas av *Pedagogiskt utvecklingscentrum i Gävleborgs län, PUX*.

§ 10. Högskolan har examinationsansvar efter samråd med lokal lärarutbildare.

§ 11. Högskolans lärarutbildare har ett särskilt ansvar för att samverka med de lokala lärarutbildarna upprätthålls. Högskolan skall vidare ansvara för att de lokala lärarutbildarna får en relevant utbildning för uppdraget. Utbildningen skall erbjudas varje läsår och vara avgiftsfri för partnerskolan

§ 12. Högskolan i Gävle håller lokala lärarutbildare informerade om och bjuder in till seminarier och föreläsningar därstädes.

§ 13. Högskolan ålägger studenterna att ta ansvar för och vårda relationen till sin partnerskola under utbildningen.

§ 14. Högskolan skall sträva efter att den högskoleförlagda utbildningen anpassas så att lärarstudent kan upprätthålla en regelbunden kontakt med sin partnerskola under hela utbildningstiden.

§ 15. Högskolan skall förlägga vissa utbildningsinslag i kurserna för lärarstudent till partnerskolan, där även skolans pedagogiska personal kan delta, när så är möjligt.

§ 16. Studenten skall uppmuntras att göra sitt examensarbete med utgångspunkt i förhållanden vid partnerskola/-or.

§ 17. För att stärka samverkan mellan de lokala lärarutbildarna och Högskolans lärarutbildare ansvarar Högskolan för att skapa och underhålla nätverk.

§ 18. Senast den 15 mars skall Högskolan överenskomma med berörd kommun om *preliminärt* antal nyplaceringar av lärarstudenter på partnerskolan inför kommande hösttermin och senast den 15 oktober inför kommande vårtermin.

Justeringar av de preliminära placeringarna inför höstens verksamhetsförlagda utbildning görs före den 1 oktober, då det definitiva antalet nya lärarstudenter är klart.

§ 19. Högskolan ansvarar för att utvärdering av verksamheten utförs.

Ersättning

§ 20.

Ersättning enligt avtal mellan kommunen och Högskolan i Gävle utgår med 545 kronor per student och femdagarsvecka.

För första terminens lärarstudenter utbetalas ersättning för det antal studenter som Högskolan beställt av kommunen senast den 1 oktober.

Ersättningen avser partnerskolans utbildningsansvar i samband med delen *övning i praktiskt lärararbete* under de verksamhetsförlagda studierna.

Partnerskolan fakturerar Högskolan att betala ersättningen terminsvis i efterskott. Högskolan tillhandahåller partnerskolorna fakturaunderlag för ersättningen.

Avtalets giltighet

§ 21. Avtalet om partnersamverkan gäller studenter antagna från och med höstterminen 2001 och löper läsårsvis från 1 juli, med fyra månaders uppsägningstid. Om avtalet inte sägs upp av någon av parterna förlängs avtalet med ett år i taget. Om uppsägning sker och inte annat överenskommit har kommunen ansvar för att redan inskrivna studenter kan fullgöra sin utbildning i enlighet med villkoren i detta avtal.

§ 22. På ramavtalets grund sluts samverkansavtal mellan enskilda kommuner och Högskolan i Gävle.

Detta avtal har upprättats i två original varav parterna tagit var sitt.

Gävle den 2001

Utbildningschef
Högskolan i Gävle

X-ort den 2001

Förvaltningschef eller motsvarande i kommunen

Insändes till lokal samordnare efter avslutad verksamhetsförlagd del

Utvärdering av den lokala ansvarsdelen av verksamhetsförlagd del i termin .....

1. Den partnerskola jag varit på ger jag följande helhetsomdöme:

.....
.....
.....
.....

2. Jag vill lämna följande kommentar angående handledningen under perioden:

.....
.....
.....
.....

3. Jag skulle önska att du som lokal samordnare tar upp följande med ansvarig skolledare och lokal lärarutbildare:

.....
.....
.....
.....

4. Inför nästa verksamhetsförlagda period ber jag att få framföra följande önskemål:

.....
.....

Jag heter .....

Och du når mig på följande tel.nr .....

**Bil 2 till utbildningsplan
Läroprogrammet
140-180/200 poäng**

PM angående

Inriktningar

som ingår i läroprogrammet 140-180/200 poäng

Innehåll:

Beskrivande text

Kriterier

Lista över inriktningar som erbjuds läsåret 02/03

Förslag till specialiseringar 03/04

Högskolan i Gävle. *Postadress:* 801 76 Gävle. *Besöksadress:* Kungsbäcksvägen 47, Gävle.

Telefon: 026-64 85 00. *Telefax:* 026-64 86 86. *Hemsida:* www.hig.se

Postgiro: 78 81 17-0.

Inriktningar/specialiseringar

Enligt den nya examensordningen för lärarutbildningar skall den som studerar till tidigarelärare välja minst en inriktning om 40 poäng och två specialiseringar om vardera 20 poäng. Blivande senarelärare och gymnasielärare skall välja minst två inriktningar och två specialiseringar. För senarelärare gäller att de skall läsa 60 poäng inom ett ämne/ämnesområde. För dem som skall undervisa på gymnasiet gäller 60 poäng inom två ämnen/ämnesområden. De som skall bli gymnasielärare i svenska eller samhällskunskap läser 80 poäng. För att uppnå 60 poäng inom ett ämne/ämnesområde åtgår en inriktning och en specialisering. Den som skall bli senarelärare skall alltså välja ena specialiseringen med samma innehåll som en inriktning. För den blivande gymnasieläraren binds båda specialiseringarna till valet av inriktningar.

Lärarprogrammet vid Högskolan i Gävle. Lokala profiler och ramar

En utgångspunkt för uppbyggandet av inriktningarna vid Högskolan i Gävle (HiG) har varit att samma inriktning om möjligt skall kunna läsas av flera lärarkategorier. Detta bör ge en god kontinuitet för undervisningen tvärs över olika skolformer och åldrar. Dessutom underlättas en framtida kompetensutveckling. Uppläggningsen ger de blivande lärarna en gemensam bas och möjlighet till naturliga gränsoverskridanden som stärker sambandet mellan olika lärarkategorier och skolformer.

Inriktningarna vid HiG mot matematik/naturvetenskap/teknik för grundskolans och förskolans lärare syftar till att ge en bred kompetens med fem olika ämnen: matematik, fysik, biologi, kemi och teknik. Kurserna ges både ämnesspecifikt och ämnesintegrerat.

En grundläggande inriktning i matematik/naturvetenskap/teknik är gemensam för senarelärare och tidigarelärare inriktade mot grundskolan. Detta bör ge en bättre kontinuitet för den naturvetenskapliga undervisningen under hela skoltiden.

Tidigarelärare inriktade mot förskolan, förskoleklassen och fritidshemmen erbjuds också en egen naturvetenskaplig variant med lägre förkunskapskrav på matematik och naturvetenskap.

Tidigarelärare inriktade mot grundskolan skall välja en av specialiseringarna med minst 5p matematik för att tillgodose kompetensen i grundläggande matematikinläring.

Senarelärares första breda naturvetenskapliga/tekniska inriktningen skall följas av inriktning 2 med ett djupare naturvetenskapligt innehåll. Inriktning 2 för senarelärare samläses med gymnasielärarnas inriktning 1.

Studierna i svenska är upplagda så att alla som valt svenska läser tillsammans. Den enskilde studenten avslutar svenskstudiet vid 20 poäng, 40 poäng, 60 poäng eller 80 poäng enligt de krav som beskrivits ovan. Den första terminens 20 poäng läses alltså av *alla* svenskstuderande oberoende av om de skall arbeta mot de yngsta barnen eller undervisa på gymnasiet. Under nästa termin läser alla som valt inriktning mot grundskola tillsammans med dem som valt inriktning mot gymnasium. Först på D-nivån (60-80 poäng) läser de blivande gymnasielärarna i en egen grupp.

Inriktningarna i religion, historia och engelska är gemensam för senarelärare inriktade mot grundskola eller gymnasium.

Inriktningen specialpedagogik och inriktningen Idrott och hälsa är gemensam för tidigarelärare och senarelärare.

Specialiseringar

Lärarutbildningsnämnden har beslutat att alla sammanhängande 20p block som kan sammanfattas under ett tema kan utgöra en specialisering. Specialiseringen kan läsas vid andra universitet och högskolor.

Förteckning över Inriktningar (40-60p):

Tidigarelärare inriktade mot förskola och fritidshem

Innehåll	Ämnesområde	Behörighetskrav
Natur och teknik (60p)	Matematik-Naturvetenskap	Lägst G 11+Nk A
Specialpedagogik		
Idrott och hälsa		
Skapande möten i den mångkulturella barngruppen (60p)		

Tidigarelärare inriktade mot grundskolan

Innehåll	Ämnesområde	Behörighetskrav
Svenska A+B	Svenska-Hum-Språk	G 12
Svenska + So ämnen	Svenska-Hum-Språk	G 12
Svenska-Matematik		
Engelska A + annat ämne	Svenska-Hum-Språk	G 12
Ma-No	Matematik-Naturvetenskap	Ma C,Fy B,Ke A,Bi A
Specialpedagogik		
Idrott och hälsa		

Senarelärare Inriktade mot grundskolan

Innehåll	Ämnesområde	Behörighetskrav
Svenska A+B	Svenska-Hum-Språk	G 13
Engelska A + B	Svenska-Hum-Språk	G 13
Historia A + B	Svenska-Hum-Språk	G 13
Religion A + B	Svenska-Hum-Språk	G 13
Ma-No	Matematik-Naturvetenskap	MaD,FyB,KeB,BiB
Matematik A20p + Fysik A20p	Matematik-Naturvetenskap	MaD,FyB,KeB,BiB
Matematik A20p + Biologi A20p	Matematik-Naturvetenskap	MaD,FyB,KeB,BiB
Specialpedagogik		
Idrott och hälsa		

Senarelärare Inriktade mot Gymnasiet

Innehåll	Ämnesområde	Behörighetskrav
Svenska A+B	Svenska-Hum-Språk	G 11 + Högsta kurs i Sv
Engelska A + B	Svenska-Hum-Språk	G 11 + Högsta kurs i En
Historia A + B	Svenska-Hum-Språk	G 11 + Högsta kurs i Hi
Religion A + B	Svenska-Hum-Språk	G 11 + Högsta kurs i Re
Matematik A20p + Fysik A20p	Matematik-Naturvetenskap	MaE,FyB,KeB,BiB
Matematik A20p + Biologi A20p	Matematik-Naturvetenskap	MaE,FyB,KeB,BiB
Matemati A20p + Naturkunskap A20p		
Matematik B20p + Biologi B20p	Matematik-Naturvetenskap	MaE,FyB,KeB,BiB
Matematik B20p + Fysik B20p	Matematik-Naturvetenskap	MaE,FyB,KeB,BiB
Matematik B20p + Naturkunskap B20p	Matematik-Naturvetenskap	MaE,FyB,KeB,BiB

Våren 2003 presenterades nedanstående specialiseringar för lärarutbildningen

Ma-No	Matematik för Sv-So stud	Biologi
Eng A	Svenska	Historia
Religion	IKT i flexibelt lärande	Mediapedagogik
- Rörelse i förskolan 20p - Idrott och hälsa A 20p	Musik	Specialpedagogik
Bildpedagogik Konstnärlig utveckling	Didaktik mot fritidshem	Drama A10p Ht 03 Drama B10p Vt 04
Didaktik		

Kompetensutveckling

Kompetensutvecklingen för en lärare utbildad vid HiG underlättas eftersom flera av inriktningarna är gemensamma för olika lärarkategorier. Samtliga inriktningar och specialiseringar kommer också att erbjudas redan verksamma lärare. Även delar av en inriktning eller specialisering kommer att kunna användas för kompetensutveckling. Genom att ha ett nära samarbete med kommunerna bör det bli möjligt att frikoppla en yrkesverksam lärare så att denne kan gå in i någon av de kurser som ges på HiG. Samarbetet kan bestå i att en eller flera lärarstuderande under någon av sina verksamhetsförlagda perioder utför sådan praktik i skolan att den yrkesverkamme läraren kan friläggas från sin undervisning. Att erfarna lärare deltar i pågående lärarutbildning skulle innebära en vitalisering av den didaktiska diskussionen. För den lärare som inte kan frikopplas helt kan distansutbildningen erbjuda ett alternativ. Distansutbildningens inriktningar och specialiseringar och delar av inriktningar/specialiseringar kommer också att kunna väljas för kompetensutveckling. Antalet inriktningar och specialiseringar är dock betydligt färre inom distansutbildningarna jämfört med de ordinarie campusförlagda utbildningarna.

Riktlinjer för Inriktningar

- Inriktningens innehåll, ämnesbenämningar och benämningar av ämnesområden skall ha relevans för den skolform eller de skolformer, ålderskategori/ålderskategorier eller verksamheter som inriktningen avser.
- Inriktningar som konstrueras för samläsning mellan flera lärarkategorier bör prioriteras, både av resurskäl och därför att det möjliggör att val av definitiv inriktning kan senareläggas. Kvalitetskrav och behörigheter måste dock alltid vara uppfyllda
- Inriktningar skall om möjligt ges inom de områden där bristen på lärare är eller kommer att bli stor.
- Högskolan skall ha kompetens att utbilda inom inriktningen. Kompetensen skall med marginal uppfylla de krav vi kan vänta oss att HSV ställer på respektive inriktning vid en utvärdering. HSV:s gamla normer för att överväga ge tillstånd till utbildningar borde kunna vara vägledande som minimikrav. Två disputerade lärare krävdes vid granskning av gymnasiet en vid granskning av 4-9.
Alla lärarutbildningar skall i framtiden vara forskningsanknutna.
Till kompetensen räknas: forskning inom ämnet/ämnesområdet, egen lärarutbildning, forskning inom ämnesdidaktik och aktiv utveckling av ämnet.
Till kompetensen räknas också antalet disputerade lärare i ämnet och totala antalet lärare ställt i relation till inriktningens omfattning och djup samt lärare med erfarenhet från den skolform lärarutbildningen avser.
- Goda utvärderingar för ämnen/ämneskombinationer som tidigare fungerat väl inom lärarutbildningen. Oprövade ämnen/ämneskombinationer måste visa att en fungerande inriktning kan erbjudas. Ett sätt att visa det kan vara att ämnet/ämnesområdet först prövas som en specialisering.
- Inriktningen skall enligt utbildningsplanen innehålla minst 5p ämnesdidaktik.
- Inriktningar med låg prioritet nationellt/regionalt bör inte komma ifråga om inriktningen medför att mer prioriterade inriktningar eller inriktningar av mer grundläggande karaktär får avsevärt lägre studerandetal.
- En total resursanalys av det slutgiltiga förslaget måste utföras med beaktande av tilldelningen av studerandepeng för olika inriktningar.
- Inriktningar och specialiseringar eller delar av inriktningar och specialiseringar skall gå att välja som fortbildning för redan verksamma lärare.
- **Verksamhetsförlagd del av inriktningen.** Den lokala lärarutbildaren skall ha ämneskompetens och ämnesdidaktisk kompetens i det ämne/ämnesområde som ingår i inriktningen. Vidare skall den lokala lärarutbildaren ha fullgjort egen lärarutbildning och ha god kompetens inom den skolform där den verksamhetsförlagda delen utförs.

PM om Portföljexamination.

Som ett första steg mot ett mer generellt användande av portföljexamination inom lärarutbildning införs en examinationsportfölj för de punkter i examensordningen för lärarutbildning och högskolans lokala mål som är svåra att uppfylla i obligatoriska moment i kurser. Målen måste ofta uppfyllas inom den verksamhetsförlagda delen av utbildningen (VFU). Studenten samlar i sin examinationsportfölj produkter som visar att målet har uppfyllts. Dessa produkter granskas antingen inom de ordinarie kurserna på HiG eller också intygar den lokala lärarutbildaren att målet har uppfyllts. Examinationsportföljen kan vara en mapp med pappersalster eller en elektronisk mapp där dokumenten samlats.

Under Allmänt utbildningsområde 1 (AU1) presenteras uppgifterna i kursen Introduktion till läraryrket. Arbetet med portföljuppgifterna utförs sedan under hela utbildningstiden. Lärarstudenten har ansvaret för att under kurser och VFU uppmärksamma och arbeta med uppgifterna så att samtliga uppgifter kan redovisas sista terminen under AU3. Under AU2 följs arbetet upp och resterande uppgifter uppmärksammas. Inom den korta utbildningen bör portföljuppgifterna ha lösts efter den första inriktningen, i den längre utbildningen efter inriktning 2. Under AU2 kan ytterligare någon uppgift lösas och endast i undantagsfall kan en uppgift kvarstå till AU3. Portföljexaminationen utförs som ett moment under AU3.

Uppgifterna kan redovisas som moment kopplade till kurser inom högskolan, t.ex. kan fältstudier utnyttjas. I andra fall utförs uppgiften under det praktiska lärararbetet i VFU. Lokal lärarutbildare får då ansvaret för att intyga att portföljuppgiften utförts.

Portföljen kommer alltså att innehålla av lärarstudenten producerat material kopplat till uppgiften samt till varje uppgift ett intyg som visar att uppgiften lösts. Intygsgivare kan var kursansvarig lärare vid högskolan eller lokal lärarutbildare.

Examinationen under AU3 består av ett slutseminarium om portföljuppgifterna samt att den kursansvariga läraren sammanfattar intygen och godkänner portföljen. Ett möjligt resttillfälle erbjuds under VFU placerad i AU3. Alltså skall seminarium och portföljgranskning utföras före sista VFU:n i AU3.

Studenten skall

1. *omsätta goda och relevanta kunskaper i ämnen eller ämnesområden så att alla elever lär och utvecklas .*

Portföljuppgiften handlar om att anpassa ämnesstoffet till olika individer och utförs under VFU.

2. bedöma och värdera elevers lärande och utveckling.

Målet kan och bör arbetas med under VFU, men kan också uppfyllas under ämnesdidaktiska kurser där examination, betyg och utvärdering behandlas.

3. informera och samarbeta med föräldrar och vårdnadshavare.

Utförs under VFU.

4. *förmedla* och förankra samhällets och demokratins värdegrund.

Portföljuppgiften betonar begreppet förmedla och utförs följaktligen under VFU.

5. självständigt och tillsammans med andra planera undervisning och annan pedagogisk verksamhet
Är en naturlig del av VFU under senare delen av utbildningen, men kan också vara en del av ämnesdidaktiska kurser och fältstudier.

6. självständigt och tillsammans med andra utvärdera undervisning och annan pedagogisk verksamhet.

Målet kan uppfyllas både under VFU och inom högskolans kursutbud.

7. använda informationsteknik i den pedagogiska utvecklingen

Portföljuppgiften betonar begreppet använda och utförs sannolikt under VFU.

8. erfara estetiska uttrycksformer.

Kursanordnare kan uppmärksamma målet och skapar delmoment som ingår i kurser. Studenten uppfyller målet inom högskolans kursutbud eller under VFU.

- Lärarstudenten ansvarar för att målen i portföljen uppfylls.
- Undervisande lärare ansvarar i samarbete med lärarstudenten för att portföljen följs upp under Allmänt Utbildningsområde 2 där också det framtida arbetet med portföljen diskuteras.
- Examinator ansvarar i samarbete med lärarstudenten för att slutexaminationen av portföljen utförs under Allmänt Utbildningsområde 3.

Portföljuppgifter kan redovisas som

- delmoment i kursplaner i genomgångna kurser
- i form av ett reflekterande PM, kopplat till ett intyg
- ett intyg undertecknat av lokal lärarutbildare om att momentet har behandlats under VFU-perioden. Intyget författas av lokal lärarutbildare i samråd med den lärarstuderande.
- på annat sätt i samråd med portföljexaminator